

I dalstråket från Lappkärret och österut finns rester av gamla betesmarker och åkertegar, som nu till stor del vuxit igen.

I Bölan i öster finns öppna fält dels utmed Lagnövägen och dels i ett stråk mot öster. Endast mindre delar vid Lagnövägen hävdas idag. I anslutning till torpen finns igenväxande åkrar och f.d. åker- och ängsmark med 50-80-årig skog.

Granskog är inte så allmänt förekommande inom området, utom i den skog, Storängsskogen, som ligger mellan Mörbygårdet och Lagnövägen i öster. Här finns gammal granskog (ålder över 110 år), vilket är ovanligt i ett skärgårdslandskap av denna typ. Delvis växer den på f.d inägomark.

Den intressantaste floran och det intressantaste djurlivet är främst koncentrerat till kulturmarkerna och dalgångarna. I området finns sedan länge röd skogssnigel inplanterad. I grustaget vid Fösa gårde finns sandlevande insekter. Fågellivet är rikligast i anslutning till de lövrika ängsstråken, med t.ex. ett flertal sångare samt liten flugsnappare. I Böle Mosse rastar änder och vadare under vårsträcket. Bland växterna kan jungfru Marie nycklar, Adam och Eva samt spåtistel, de båda senare på Nygårdet, nämnas. Vågig sidenmossa, en oceanisk art, växer i skogen söder om Nygårdet. I östra kanten av det stora alkärret, söder om Fösa gårde, växer knärot. På Smedsgärdet, norr om Velamsunds gård, växer den sällsynta skorplaven *Lecanora impudens* (hotkategori 3, sällsynt) på några stora askar. I fuktig granskog, dels i Bölanområdet, dels i Storängsskogen, växer andra hotklassade lavar. I Bölan finns bl.a. *Microcalicium ahlneri* (hotkategori 2, sårbar) och *Calicium parvum* (hotkategori 3, sällsynt), i Storängsskogen *Calicium parvum* och *Microcalicium arenaarium* (hotkategori 3, sällsynt) och *Arthonia spadicea* (hotkategori 4, hänsynskrävande).

Bland däggdjur förekommer de för trakten typiska arterna. I skogen söder om Nygårdet finns ett mycket stort grävlinggryt och vid Insjön observeras då och då mink. Grävlinggryt finns på flera ställen.

Ändamålet med naturvårdsområdet

Ändamålet med naturvårdsområdet är att i första hand säkerställa ett välfrekventerat frilufts- och rekreationsområde. Inom området finns också kulturhistoriskt intressanta miljöer och lämningar, samt värdefull naturmiljö. För anläggningsbunden rekreation skall en golfbana inrymmas i naturvårdsområdet.

Kommunens beslut

Kommunen förklarar, med stöd av 19 § naturvårdslagen (1964:822, ändrad och omtryckt 1974:1025) samt länsstyrelsens beslut 11.1295-830-89 om delegering till kommunstyrelsen i Nacka kommun att

förordna om naturvårdsområden i Nacka kommun, det område som är utmärkt på bifogad karta som naturvårdsområde.

Alla kända sakägare har godkänt förslaget.

Kommunens beslut i ärendet togs 1992-11-30.

Föreskrifter för naturvårdsområdet

För att trygga ändamålet med naturvårdsområdet förordnar kommunen med stöd av 10 och 19 § Naturvårdslagen och 9 och 22 § Naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot att de åtgärder, som anges i bifogad skötselplan, utförs.

Ej heller skall föreskrifterna utgöra hinder mot de mindre arbetsföretag som krävs för den normala skötseln av områdets byggnader och anläggningar.

Föreskrifterna för naturvårdsområdet skall inte heller utgöra hinder för anläggande och drift av golfbana, huvudsakligen i Bölanområdet, utförda i enlighet med avtal och skötselanvisningar.

A. Föreskrifter med stöd av 19 inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheten inom naturvårdsområdet

Anläggnings- och nybyggnadsåtgärder för golfbana regleras i avtal mellan golfklubben och kommunen. Föreskrifterna nedan gäller ej dessa anläggnings- och nybyggnadsåtgärder. Föreskrifterna gäller dock driften av den färdiga golfbanan.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet

- att - bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi eller ytförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta eller utfylla. Detta gäller inte mindre åtgärder i grustaget vid Fösa gärde, vilka syftar till att förbättra livsmiljöerna för sandlevande insekter, eller åtgärder för restaurering av Rudsjön och Böle Mosse. Se också punkt 4 betr. anläggande av väg.
- att - anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel

- att - uppföra helt ny byggnad, utföra till- eller påbyggnad, ändra byggnads användningssätt etc. om detta motverkar syftet med naturvårdsområdet eller intentionerna i kulturminnesvårdsprogrammet. Ersättningsbyggnad för den nedbrunna herrgården får dock uppföras om skötselplanens intentioner följs.
- att - anlägga väg eller asfaltera befintlig väg, annat än vad som anges i skötselplanen med undantag av gång- och cykelväg från Värmdövägen till Velamsunds gård, promenadstig från Nygårdet till badplatsen och från badplatsen till Velamsundssviken öster om stallet.
- att - uppsätta belysning längs vägar, stigar och motionsspår, utöver vad som finns idag. En framtida gång- och cykelväg mellan Värmdövägen och Velamsunds gård får dock förses med erforderlig belysning, liksom vägen till blivande klubbhuset vid golfbanan, dock ej parkeringen.
- att - uppföra stängsel eller hägnader för annat ändamål än betesdjurshållning, samt kring bostäder och miljöstörande verksamhet. Passager anordnas för befintliga vägar eller stigar så att allmänhetens tillträde inte hindras eller avsevärt försvåras.
- att - ändra pågående markanvändning, t ex genom att skogsplantera öppen mark. Dock får igenväxande mark överföras till hävdad mark.

Utan kommunens tillstånd är det förbjudet

- att - utöver anvisningar i skötselplan dika, dämna eller på andra sätt förändra områdets dräneringsförhållanden, undantaget den skötsel som krävs för befintliga dikens funktion. Dikning skall godkännas av länsstyrelsen.
- att - anlägga tältplats
- att - uppföra ny anläggning eller utöka befintlig anläggning, utföra till- eller påbyggnad eller ändra en byggnads användningssätt. Desutom krävs tillstånd vad gäller rivning av byggnader. Kommunens tillstånd krävs också för förändring av en byggnads exteriör.
- att - dra fram ny luftledning. Markledning får utföras i den omfattning som krävs för brukandet av området.
- att - avverka, eller utföra andra skogliga åtgärder utöver vad som framgår av bifogad skötselplan.
- att - använda kemiska bekämpningsmedel eller utföra skogsgödsling, utöver vad som anges i skötselplanen.